

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25CoCsp/28/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2316206225
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2316206225.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a sudkýň: JUDr. Martina Valentová a Mgr. Lucia Mizerová, v právnej veci žalobcu: Prima banka, a.s., so sídlom Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, zastúpeného advokátskou kanceláriou: SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Bratislava, Štefánikova 8, IČO: 36 853 186, proti žalovanej: Q. P., nar. XX.X.XXXX, adresa R., B. XX, o zaplatenie 4.524,23 Eur s príslušenstvom a 699,56 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta, č.k. 30C/152/2016-230 zo dňa 14.11.2019 - proti časti vyhovujúceho výroku I., zamietajúceho výroku II. a proti výroku III. o náhrade trov konania, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd odvolanie žalobcu v rozsahu smerujúcom proti výrokom I. priznanému úroku vo výške 17,90% ročne zo sumy 640,23 Eur od 19.2.2016 do zaplatenia o d m i e t a.

II. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zamietajúceho výroku II. m e n í tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi úrok z úveru zo sumy 4.524,23 Eur vo výške 17,59% od 24.10.2016 do 20.6.2017 v sume 521,09 Eur, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Vo zvyšku napadnutej časti zamietajúci výrok II. potvrdzuje.

IV. Žalobcovi priznáva nárok na pomernú náhradu trov konania (prvoinštančného i odvolacieho) v rozsahu 28,18 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vo výroku rozhodol nasledovne:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 4.524,23 Eur, úrok z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 4.524,23 Eur od 19.2.2016 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 1.113,76 Eur, a poplatky vo výške 55,40 Eur ako aj sumu 640,23 Eur, úrok vo výške 17,90% ročne zo sumy 640,23 Eur od 19.2.2016 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5,50% ročne zo sumy 640,23 Eur od 19.2.2016 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 442,37 Eur, úrok vo výške 54,12 Eur, všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietla.

III. Žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 43%.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne na základe aplikácie ust. § 497, § 708 ods. 1 a § 710 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1 a 2, § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. a), b), d) a e), § 9 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch... účinného v čase uzatvorenia dodatku, s použitím ust. § 151 ods. 1 CSP.

3. Z vykonaného dokazovania mal prvoinštančný súd za preukázané, že žaloba v časti nároku o zaplatenie sumy 4.524,23 Eur s príslušenstvom bola podaná dôvodne len sčasti. Zo žaloby ako aj z prednesu právneho zástupcu žalobcu a predložených listinných dôkazov súd zistil, že žalovaná si svoje zmluvné povinnosti riadne a včas neplnila, následkom čoho žalobca vyhlásil predčasnú splatnosť úveru ku dňu 5.6.2013, o čom žalovanú informoval listom zo dňa 17.5.2013. Po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalovaná ďalšie úhrady nevykonala. Žalovaná tvrdenia žalobcu nepoprela, preto ich súd považoval za nesporné a preto návrh považoval za dôvodný v časti uplatnenej úverovej istiny vo výške 4.524,23 Eur, zosplatnených a neuhradených zmluvných úrokov vo výške 18,98 Eur do zosplatnenia, úroku z omeškania vyčísleného žalobcom do 18.2.2016 vo výške 1.094,78 Eur, a preto v tejto časti žalobe vyhovel. V časti zmluvného úroku vo výške 17,59% ročne z nezaplatennej istiny vo výške 4.524,23 Eur od 19.2.2016 do zaplatenia súd návrh žalobcu ako nedôvodný zamietol.

4. Súd mal za preukázané, že strany si dojednali zmluvný úrok 17,59% ako fixný do konečnej splatnosti úveru. Konečná splatnosť úveru bola v zmluve dohodnutá ku dňu 20.6.2017, žalobca však v zmysle zmluvných dojednaní pristúpil k zosplatneniu celého úveru skôr, a to k 5.6.2013, následkom čoho sa stal celý úver, vrátane príslušenstva, predčasne splatným. Je nesporné, že úverový vzťah spočíva v poskytnutí peňažných prostriedkov a do vrátenia poskytnutých prostriedkov má dlžník platiť úroky. Účastníci úveru si pritom nemusia dohodnúť čas, na ktorý sa úver poskytuje. V takom prípade vzniká právo na úroky až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov. Pokiaľ si však účastníci dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby nevráti, prichádzajú do úvahy za obdobie od splatnosti úveru úroky z omeškania. Súd pritom vychádza z uznesenia ÚS IV. 476/2012 z 18.9.2012, v zmysle ktorého Ústavný súd SR odobril názor odvolacieho a prvostupňového súdu, podľa ktorého veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Pri zosplatnení úveru veriteľovi vzniká nárok na zaplatenie celej pohľadávky naraz, čo znamená pre dlžníka sankciu v podobe straty výhody splátok. Zosplatnením úveru veriteľovi vzniká právo požadovať vrátenie celej dlžnej sumy vrátane zmluvných úrokov (do zosplatnenia) naraz s tým, že pokiaľ dlžná suma nebude v stanovenej lehote naraz uhradená, veriteľovi vzniká nárok na úroky z omeškania. V prípade, ak by sa súd stotožnil s názorom žalobcu ohľadom nároku na zmluvný úrok aj po zosplatnení úveru, na strane veriteľa by došlo k značnej výhode oproti dlžníkovi, ktorý by bol sankcionovaný nie len povinnosťou okamžitého splatenia celej pohľadávky, ale aj povinnosťou naďalej platiť zmluvné úroky, ako aj povinnosťou platiť úroky z omeškania. Vzhľadom na vyššie uvedené, súd žalobcovi nepriznal dohodnutý úrok z istiny, ktorý si žalobca uplatnil aj po zosplatnení istiny. V súvislosti s poukazom žalobcu na rozhodnutia krajských súdov a Najvyššieho súdu SR, súd uviedol, že vzhľadom na uvedené sa nestotožnil so závermi uvádzanými v poukázaných rozhodnutiach. Zároveň poukázal na to, že rozhodnutia súdov (judikáty) nie sú de jure všeobecne záväzné.

5. Súd pokračoval, že žalobca si v súvislosti so zmluvou o úvere uplatnil žalobou aj úrok vo výške 480,16 Eur, avšak tento v žalobe a ani počas celého konania bližšie nešpecifikoval, neuniesol preto v tejto časti dôkazné bremeno a vznik uplatnenej sumy nepreukázal. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového stavu zisteného z navrhnutých dôkazov. Súd preto aj v tejto časti návrh žalobcu ako nedôvodný zamietol.

6. Vzhľadom na to, že sa žalovaná dostala do omeškania s vrátením úverovej istiny vo výške 4.524,23 Eur, súd s použitím § 517 ods. 1 a 2 OZ žalobcovi priznal nárok na úrok z omeškania v zákonnej výške 8,75% ročne od 19.2.2016 do zaplatenia.

7. Súd prvej inštancie ďalej skonštatoval, že žalobca si v konaní uplatnil aj nárok na zaplatenie sumy 699,56 Eur, úrok vo výške 17,90% p.a. zo sumy 699,56 Eur od 19.2.2016 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5,50% p.a. zo sumy 699,56 Eur od 19.2.2016 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 442,37 Eur, úrok vo výške 54,12 Eur, ktorý mu mal vzniknúť na základe zmluvy o bežnom účte v Eur k programu služieb č. 3210877306/3100 v znení dodatku zo dňa 20.7.2012 o programe služieb Active.

8. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žaloba v časti nároku o zaplatenie sumy 699,59 Eur s príslušenstvom bola podaná dôvodne len z časti. Súd zistil, že žalovaná si povinnosti

vyplývajúce zo zmluvy o bežnom účte v znení jej dodatku riadne a včas nespĺnila, následkom čoho žalobca vypovedal zmluvu ku dňu 14.5.2013. K tomuto dňu žalovaná dlžila žalobcovi (podľa tvrdenia právneho zástupcu žalobcu na pojednávaní dňa 23.11.2017) sumu 640,23 Eur, v ktorej boli zahrnuté aj poplatky za vedenie účtu. Žalovaná tvrdenia žalobcu nepoprela a preto ich súd považoval za nesporné a preto návrh žalobcu považoval za dôvodný v časti sumy 640,23 Eur, uplatnených úrokov vo výške 17,90% ročne zo sumy 640,23 Eur od 19.2.2016 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 5,50% ročne zo sumy 640,23 Eur, úrokov z omeškania vo výške 442,37 Eur a úroku vo výške 54,12 Eur a preto v tejto časti žalobe vyhovel. V zostávajúcej časti uplatnenej istiny 59,33 Eur (699,56 - 640,23 Eur) súd žalobu zamietol, nakoľko žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadom celej uplatnenej sumy 699,23 Eur.

9. O nároku na náhradu trov konania prvoinštančný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP, podľa úspešnosti v spore. Skonštatoval, že žalobca si žalobou uplatnil nárok na zaplatenie celkovej sumy 9.551,46 Eur s príslušenstvom (4.524,23€ + 3.295,62€ + 480,16€ + 55,40€ + 699,56€ + 442,37€ + 54,12€), úspešný bol v časti čo do zaplatenia sumy 6.830,11 Eur s príslušenstvom (4.524,23€ + 1.113,76€ + 55,40€ + 640,23€ + 442,37€ + 54,12€) a vo zvyšnej časti bol neúspešný. Potom podľa výsledku konania ako celku bol úspech žalobcu v rozsahu 71,50% a úspech žalovaného v rozsahu 28,50%. Celkový úspech žalobcu bol v rozsahu 43%. O výške trov konania bude po právoplatnosti rozhodnutia rozhodnuté samostatným uznesením.

10. Proti tomuto rozsudku výslovne voči výroku II., v rozsahu ktorým súd zamietol žalobu v časti úrokov vo výške 17,59% p.a. zo sumy 4.524,23 Eur od 24.10.2016 do zaplatenia, úrokov vo výške 480,16 Eur, úrokov z omeškania vo výške 2.181,86 Eur, úrokov vo výške 17,90% p.a. zo sumy 640,23 Eur od 19.2.2016 do zaplatenia a v časti závislého výroku o trovách konania III. podal prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie žalobca, pričom uplatnil odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a domáhal sa, aby odvolací súd v zmysle § 388 CSP rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že žalovanej uloží povinnosť zaplatiť žalobcovi úroky vo výške 17,59% p.a. zo sumy 4.524,23 Eur od 24.10.2016 do zaplatenia, úroky vo výške 480,16 Eur, úroky z omeškania vo výške 2.181,86 Eur, úroky vo výške 17,90% p.a. zo sumy 640,23 Eur od 19.2.2016 do zaplatenia a žalobcovi prizná nárok na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania v plnom rozsahu.

11. S poukazom na čl. 5 ods. 4 zmluvy o úvere a čl. 2 ods. 13 zmluvy o bežnom účte zdôraznil, že v citovaných ustanoveniach zmluvy je explicitne vyjadrená povinnosť dlžníka zaplatiť úroky z nesplateného úveru odo dňa jeho prvého čerpania až do jeho skutočného zaplatenia, v súlade s § 502 a § 503 Obchodného zákonníka. Legitímnosť žalobcom uplatneného nároku na zaplatenie úrokov vyplýva prima facie zo samotného znenia týchto ustanovení, bez potreby duplicitných dojednaní v zmluve o úvere. Keďže žalobcom uplatňovaný nárok na zaplatenie úrokov sa nijakým spôsobom neodchyľuje od zákona, dospel prvoinštančný súd k nesprávnemu právnomu záveru, že po predčasnom zosplatnení úveru zaniká právo na úroky z úveru a vzniká nárok na úroky z omeškania. Podľa odvolateľa argumentácia prvoinštančného súdu sa nesprávne opiera o rozhodnutie ÚS SR pod sp. zn. IV.ÚS 476/2012, keďže ústavný súd sa vo veci nezaoberal prípustnosťou paralelného úročenia istiny úverovej pohľadávky popri úrokoch z omeškania, ale namietaným porušením základných práv konkrétnej sťažovateľky. Odvolateľ poukázal na uznesenie NS SR zo dňa 30.7.2019 sp. zn. 6Cdo 113/2018, z ktorého zdôraznil, že zo záverov rozsudku Súdneho dvora v spojených veciach C-96/16 a C-94/17 vyplýva nielen záver o nároku na bežné úroky až do skutočného splatenia úveru, ale aj záver o možnosti kumulácie bežných úrokov a úrokov z omeškania. Na úrovni rozhodovania NS SR aktuálne neexistuje rozhodnutie, ktoré by do naznačenej problematiky vnieslo akúkoľvek opozitnú argumentačnú líniu. V tejto súvislosti poukázal aj na ďalšie rozsudky na podporu svojho záveru: NS SR sp. zn. 3Obdo 67/2013, NS ČR sp. zn. 33Odo 657/2005, NS ČR sp. zn. 33Cdo 1401/2014. Poukázal tiež na viaceré rozhodnutia Krajských súdov SR podporujúce jeho názor a to Krajského súdu Košice sp. zn. 2Co/388/2017, sp. zn. 1Co/393/2016, 4Cob/146/2013, Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8Co/138/2017, Krajského súdu Žilina sp. zn. 11Co/65/2016, Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43Cob/186/2013, Krajského súdu Prešov sp. zn. 14Co/83/2012 a ďalšie. Podľa odvolateľa z ust. § 502 ods. 1 a § 503 ods. 3 ObZ nevyplýva, že povinnosť dlžníka platiť za poskytnuté peňažné prostriedky úroky je limitovaná splatnosťou úveru. Jazykovým výkladom týchto ustanovení je potrebné dospieť k záveru, že dlžník je povinný platiť úroky až do skutočného vrátenia peňažných prostriedkov, tzn. simultánne úročenie pohľadávky po splatnosti peňažného záväzku úrokom z omeškania a súčasne úrokom nie je zo zákona vylúčené. Záver súdu prvej inštancie nezohľadňuje, že protiprávny stav vyvolal žalovaný svojím nezodpovedným správaním,

ktorého prirodzeným následkom je sankcia. Žiadosťou o okamžité splatenie úveru nedochádza k zániku (predčasnému ukončeniu) zmluvy. Pretrvávajúci stav, keď žalovaný naďalej užíva poskytnuté finančné prostriedky a žalobca nimi fakticky nedisponuje, rozhodne nie je dôvodom na nepriznanie zmluvne dohodnutých úrokov. Zdôraznil, že inštitút úroku je v právnej doktríne SR a ČR dlhodobo interpretovaný ako cena za užívanie poskytnutých peňažných prostriedkov, preto má dlžník zásadne platiť tento úrok za skutočnú dobu užívania bez ohľadu na termín splatnosti úveru, t.j. do doby reálneho vrátenia úveru veriteľovi. Následne odvolateľ uviedol početné citácie komentárov a odborných článkov podporujúcich jeho názor, že úrok z úveru nemožno zamieňať s úrokom z omeškania, keďže môžu existovať popri sebe a že úrok je potrebné hrať až do reálneho vrátenia úveru, teda aj za dobu omeškania dlžníka.

12. Vzhľadom na prezentované doktrinálne závery a rozhodovaciu prax žalobca uviedol, že nemožno akceptovať údajne neprípustnosť paralelného úročenia istiny úverovej pohľadávky žalobcu úrokom z omeškania a súčasne riadnym zmluvným úrokom. Opačným výkladom dochádza ad absurdum k neodôvodnenému zvýhodneniu žalovaného v neprospech žalobcu. Na základe absurdného záveru súdu prvej inštancie je postavenie dlžníka lepšie v prípade porušenia záväzku (nesplácania úveru), než v prípade riadneho plnenia povinností. Zosplatením úveru v dôsledku porušenia povinností žalovaným tak paradoxne dochádza k jeho ekonomicky výhodnejšiemu postaveniu, keď namiesto povinností zaplatiť žalobcovi aj zmluvné dohodnuté úroky popri úrokoch z omeškania je žalovaný povinný zaplatiť iba úrok z omeškania. Je neprijateľné, aby bol dlžník po zjavnom porušení povinností ekonomicky a právne zvýhodnený, čo zároveň znevýhodňuje klientov banky, ktorí svoje úvery splácajú riadne a finančne motivuje klienta, aby čím skôr prestal riadne splácať úver a absolútne devastuje úverové podnikanie bánk. V tejto súvislosti odkázal na odlišné stanovisko sudcov Ústavného súdu SR JUDr. Milana Ľalíka v náleze sp. zn. I.ÚS 547/2012, a JUDr. Rudolfa Tkáčika v rozhodnutí sp. zn. III.ÚS 572/2017 o nevhodnosti prehnanej ochrany spotrebiteľa.

13. V závere odvolania s poukazom na § 219 ods. 3 v spojení s § 378 ods. 1 CSP požiadal o upovedomenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku elektronickými prostriedkami na označenú elektronickú adresu. K odvolaniu žalobca pripojil odlišné stanovisko menovaných sudcov Ústavného súdu SR a rozhodnutia krajských súdov.

14. Žalovaný odvolanie nepodal, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadril.

15. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie v napadnutej zamietajúcej časti vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), pričom žalobca bol na základe jeho žiadosti v danej lehote informovaný o mieste a čase VVR aj elektronickými prostriedkami, po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti rozhodnutia dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné, v dôsledku čoho bolo potrebné rozsudok súdu prvej inštancie v časti napadnutého rozsahu výroku II. zmeniť a žalobe vyhovieť (§ 388 CSP), a vo zvyšku napadnutej časti rozsudok potvrdiť (§ 387 CSP).

16. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, vymedzeným uplatnenou odvolacou argumentáciou žalobcu, bolo posúdiť správnosť právnych úsudkov súdu prvej inštancie vedúcich k záveru, že žalobu je nevyhnutné v časti o zaplatenie zmluvného úroku zo zmluvy o úvere za obdobie po zosplatení, ako nedôvodnú zamietnuť v podstate s argumentáciou, že nebolo možné priznať úroky z úveru v čase po splatnosti úveru, včítane rozhodnutia o náhrade trov konania. Odvolateľ síce formálne napáda rozsudok aj v časti ďalšieho príslušenstva (úrokov z omeškania), avšak v rámci odvolania uplatnil výlučne argument o nároku na zmluvný úrok po zosplatení pohľadávky, ktorým uplatnenými odvolacími dôvodmi je odvolací súd viazaný. Žiada sa dodať, že v zmysle § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody možno meniť

a dopĺňať len do uplynutia lehoty na odvolanie a podľa § 373 ods. 1 CSP súd ani nevyzýva na doplnenie odvolacích dôvodov. Odvolací súd tiež dáva do pozornosti, že odvolacím petitom sa žalobca okrem iného domáha priznať „úroky vo výške 17,90% p.a. zo sumy 640,23 Eur od 19.2.2016 do zaplatenia“, napriek tomu, že táto časť nároku mu bola výrokom I. preskúmaného rozsudku priznaná a tvrdí, že napáda iba zamietajúci výrok II. Úrokov 17,59% zo sumy 4.524,23 Eur sa v odvolacom petite žalobca domáha až od 24.10.2016 (bez uvedenia dôvodu), hoci v žalobe už od 18.2.2016. Je preto potrebné mať za to, že proti nepriznaniu tohto úroku pred 24.10.2016 sa neodvolal. Rozsudok v rozsahu ostatnej časti zamietajúceho výroku II. a vyhovujúceho výroku I. nebol odvolaním dotknutý, nadobudol právoplatnosť a nepodliehal odvolaciemu prieskumu.

17. Podľa § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Podľa nadväzujúceho § 386 písm. b) CSP, odvolací súd odmietne odvolanie, ak bolo podané neoprávnenou osobou.

18. Vzhľadom na to, že daný rozsudok vo vyhovujúcom výroku I. v časti „Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi ... úrok vo výške 17,90% ročne zo sumy 640,23 Eur od 19.2.2016 do zaplatenia...“ bol vydaný v prospech žalobcu, žalobca nebol oprávnenou osobou na podanie odvolania v tomto rozsahu. Preto bolo potrebné odvolanie v rozsahu smerujúcom proti úroku vo výške 17,90% ročne zo sumy 640,23 Eur od 19.2.2016 do zaplatenia v zmysle cit. § 386 písm. b) CSP ako podané neoprávnenou osobou odmietnuť.

19. V zmysle § 497 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

20. Základnou právnou otázkou v danom prípade, ako ju nastolil odvolateľ, bola otázka existencie a doby nároku na zaplatenie zmluvného úroku po predčasnom zosplatnení úveru teda, či v prípade zosplatnenia úveru veriteľom pred dojednanou splatnosťou úveru, v dôsledku porušenia povinnosti dlžníka, veriteľovi vzniká resp. zostáva zachovaný nárok na úroky z úveru a to popri úrokoch z omeškania a dokedy. Súdna prax na Slovensku bola dlhodobo pri riešení tejto otázky nejednotná.

21. Časť súdov zastávajúca názor, že veriteľ má nárok na úroky z úveru výlučne do splatnosti dlhu a od jeho splatnosti je dlžník povinný platiť iba úroky z omeškania, sa opierala najmä o rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV.ÚS 476/2012, ktorý akceptoval názory všeobecných súdov, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok) a od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania, teda, že po zosplatnení úveru nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie už úrokov z úveru.

22. Po prvýkrát k tejto otázke, hoci okrajovo. zaujal stanovisko NS SR v uznesení sp. zn. 6Cdo 113/2018 zo dňa 30.7.2019, keď v závere rozhodnutia upriamil pozornosť odvolacieho súdu na rozsudok Súdneho dvora (piatej komory zo 7.8.2018 v spojených veciach C-96/16 a C-94/17), v ktorom sa uvádza, že cieľom úrokov z omeškania je sankcionovanie za nesplnenie povinnosti dlžníkom platiť úver v lehotách stanovených v zmluve, odradiť dlžníka od omeškania pri plnení jeho povinností a prípadne nahradiť veriteľovi škodu, ktorá mu vznikla z dôvodu omeškania s plnením peňažného záväzku, zatiaľ čo bežné úroky (úroky z poskytnutého úveru) majú naopak funkciu odplaty za poskytnutie peňažnej sumy zo strany veriteľa až do jej zaplatenia. Z týchto záverov tak vyplýva nielen záver o nároku na bežné úroky až do skutočného splatenia úveru, ale aj záver o možnosti kumulácie bežných úrokov a úrokov z omeškania.

23. Následne priamo túto otázku v dovolacom konaní riešil NS SR vo veci sp. zn. 5Cdo 42/2020 zo dňa 16.6.2020. V tomto rozhodnutí NS SR skonštatoval, že zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka či Zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Obchodný zákonník, ani Občiansky zákonník nemodifikuje moment trvania záväzku platiť úrok, ani jeho výšku v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka, ani v prospech veriteľa. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatou za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné

povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania.

24. Zosplatnenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškание k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednanja, t.j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo.

25. Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť.

26. Túto vedomosť však dlžník - spotrebiteľ nemá v prípade dojednanja, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods.1 OZ.

27. Na druhej strane postavenie veriteľa - dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednanja nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda, jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody.

28. Dovolací súd dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

29. Odvolací súd sa s popísaným názorom NS SR plne stotožňuje a zastáva názor, že veriteľ má nárok na úroky z úveru aj za čas po jeho predčasnom zosplatnení a to až do zmluvne dojednanej doby splatnosti predmetného úveru. V dôsledku toho bolo potom nevyhnutné odvolaniu žalobcu čiastočne vyhovieť a rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu čiastočne zmeniť.

30. Pokiaľ ide o pevne vyčíslený kapitalizovaný úrok z úveru vo výške 480,16 Eur, zo žaloby, ani z ostatného obsahu spisu nie je možné jednoznačne zistiť za aké obdobie a z akých súm bol žalobcom uplatnený - vyčíslený, bližšia špecifikácia sa v spise nenachádza. Žalobca k svojmu podaniu dňa 18.4.2017 označenému Doplňenie dôkazných prostriedkov síce pripojil tabuľku D, v ktorej je obsiahnutá výsledná suma 480,16 Eur označená ako nezaplatené úroky, ale z tabuľky nie je zrejmé, akým spôsobom žalobca k tejto sume dospel. Vzhľadom na koncentráciu konania, dopĺňanie ďalších dôkazov v odvolacom konaní už ani nebolo prípustné. Žalobca ani v odvolaní uvedený záver prvoinštančného súdu nespochybňuje a nepredkladá argumenty proti jeho správnosti. Odvolací súd preto zhodne s prvoinštančným (ods. 22 preskúmaného rozsudku) musel skonštatovať, že žalobca tento kapitalizovaný úrok z úveru vo výške 480,16 Eur v priebehu konania bližšie nešpecifikoval tak, aby bol tento nárok preskúmateľný, neuniesol preto dôkazné bremeno, v dôsledku čoho musel byť jeho nárok zamietnutý. V tomto rozsahu, včítane formálne napadnutého, avšak neodôvodneného napadnutia ďalšieho príslušenstva, bolo preto potrebným, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

31. Keďže odvolací súd s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu a rozhodnutia NS SR, sa nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že veriteľovi nevzniká nárok na úroky z úveru za čas po predčasnom zosplatnení úveru, keď mal za to, že súd prvej inštancie v tomto rozsahu vec nesprávne právne posúdil, bolo potrebné, aby bol rozsudok v rozsahu úroku z úveru s použitím § 388 CSP čiastočne zmenený. Odvolací súd potom po vyčerpaní žalobcom uplatnenej odvolacej argumentácie, rozsudok súdu prvej inštancie v časti napadnutého rozsahu zamietajúceho výroku II., pokiaľ išlo o úrok z úveru zo sumy 4.524,23 Eur v sadzbe 17,59% ročne za čas od 24.10.2016 (ako bolo uplatnené odvolacím petítom) až do 20.6.2017 (zmluvne dojednaná lehota konečnej splatnosti úveru), čo predstavuje sumu 521,09 Eur, zmenil tak, že žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi aj úrok z úveru za dané obdobie v sume 521,09 Eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku (§ 232 ods. 3 CSP). Vo zvyšnom napadnutom rozsahu, voči ktorému bolo odvolanie žalobcu nedôvodné, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako v tejto časti výroku vecne správny s použitím § 387 CSP potvrdil.

32. V zmysle § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie. Podľa ods. 2 ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

33. V zmysle § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, ods. 2 ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

34. V zmysle § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, podľa ods. 2 o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

35. Na základe tohto rozhodnutia odvolacieho súdu bola napokon každá zo strán úspešná len čiastočne.

36. Žalobca sa žalobou domáhal zaplata sumy 4.524,23 Eur, úroku z omeškania vo výške 17,59% ročne zo sumy 4.524,23 Eur od 19.2.2016 do zaplata, čo po vyčíslení ku dňu právoplatnosti tejto časti rozsudku súdu prvej t.j. do 10.12.2019 predstavuje 3.030,63 Eur, úroku z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 4.524,23 Eur od 19.2.2016 do zaplata, čo po vyčíslení ku dňu právoplatnosti tejto časti rozsudku súdu prvej inštancie do 10.12.2019 predstavuje 1.507,56 Eur, kapitalizovaného úroku z omeškania vo výške 3.295,62 Eur, úroku vo výške 480,16 Eur, poplatkov vo výške 55,40 Eur, sumy 699,56 Eur, úroku z omeškania vo výške 17,90% ročne zo sumy 699,56 Eur od 19.2.2016 do zaplata, čo po vyčíslení ku dňu právoplatnosti tejto časti rozsudku súdu prvej inštancie do 10.12.2019 predstavuje 476,87 Eur, úroku z omeškania vo výške 5,50% ročne zo sumy 699,56 Eur od 19.2.2016 do zaplata, čo po vyčíslení ku dňu právoplatnosti tejto časti rozsudku súdu prvej inštancie do 10.12.2019 predstavuje 146,52 Eur, úroku z omeškania vo výške 442,37 Eur a úroku vo výške 54,12 Eur; t.j. uplatnil celkom žalovanú sumu 14.713,04 Eur (4.524,23 Eur + 3.030,63 Eur + 1.507,56 Eur + 3.295,62 Eur + 480,16 Eur + 55,40 Eur + 699,56 Eur + 476,87 Eur + 146,52 Eur + 442,37 Eur + 54,12 Eur).

37. V konaní pred prvoinštančným súdom bola žalobcovi priznaná suma 4.524,23 Eur, úrok z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 4.524,23 Eur od 19.2.2016 do zaplata, čo po vyčíslení ku dňu právoplatnosti tejto časti rozsudku súdu prvej inštancie do 10.12.2019 predstavuje 1.507,56 Eur, úrok z omeškania vo výške 1.113,76 Eur, poplatky vo výške 55,40 Eur, suma 640,23 Eur, úrok z omeškania vo výške 17,90 % ročne zo sumy 640,23 Eur od 19.2.2016 do zaplata, čo po vyčíslení ku dňu právoplatnosti tejto časti rozsudku súdu prvej inštancie do 10.12.2019 predstavuje 476,87 Eur, úrok z omeškania vo výške 5,50% ročne zo sumy 640,23 Eur od 19.2.2016 do zaplata, čo po vyčíslení ku dňu právoplatnosti tejto časti rozsudku súdu prvej inštancie do 10.12.2019 predstavuje 134,10 Eur, úrok z omeškania vo výške 442,37 Eur a úrok vo výške 54,12 Eur; spolu 8.908,20 Eur. Pred odvolacím súdom bol napokon žalobcovi priznaný úrok z omeškania 17,59 % ročne zo sumy 4.524,23 Eur od 24.10.2016 do 20.6.2017, čo po vyčíslení predstavuje sumu 521,09 Eur; celkom spolu 9.430,29 Eur (8.908,20 Eur + 521,09 Eur).

38. Podľa uvedeného úspech žalobcu a zároveň neúspech žalovaného bol v rozsahu 9.430,29 Eur. Neúspech žalobcu a úspech žalovaného bol v sume 5.282,75 Eur (14.713,04 - 9.430,29 Eur). Úspech žalobcu a zároveň neúspech žalovaného v percentuálnom vyjadrení predstavuje 64,09 %, neúspech

žalobcu a úspech žalovaného 35,91 %. Pomerný (čistý) úspech žalobcu je potom 28,18 % (64,09 % - 35,91 %).

39. Úspešnejšiemu žalobcovi tak vznikol nárok na náhradu trov konania (prvoinštančného i odvolacieho) voči žalovanému v rozsahu 28,18 % (v zmysle § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP), o ktorom v zmysle § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP musel aj bez návrhu rozhodnúť odvolací súd, keďže týmto rozhodnutím sa predmetné konanie končí. O výške náhrady trov konania v takom prípade v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

40. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).